

Альянс
громадського здоров'я

EIPHR ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ПОЛІТИКИ ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

**Визначення способів передачі ВІЛ серед молодих жінок,
зареєстрованих у ВІЛ-центрах, та їхніх сексуальних
партнерів в Україні (MOT2).**

Результати дослідження

Квітень 2021

Мета та задачі дослідження

Основна мета цього дослідження - визначити джерело ВІЛ-інфекції серед молодих ВІЛ-позитивних жінок, зареєстрованих у центрах СНІД із статевим шляхом передачі ВІЛ та їхніх статевих партнерів.

Мета та завдання дослідження (2)

Завдання:

- **Завдання 1.** Визначити масштабність помилкової класифікації шляхів передачі ВІЛ серед ДПМЖ. Очікуваний результат: визначений рівень інфікування вірусним гепатитом С серед ДПМЖ з зареєстрованим статевим шляхом передачі ВІЛ та/або рівень самодекларованого споживання ін'єкційних наркотиків (СІН) до встановлення діагнозу ВІЛ.
- **Завдання 2.** Визначити поширеність СІН серед ВІЛ-позитивних статевих партнерів ВГС-негативних ДПМЖ. Очікуваний результат: визначений рівень самодекларованого СІН та визначення частки випадків ВГС серед ВІЛ-позитивних сексуальних партнерів ВГС-негативних ДПМЖ із підтвердженим статевим способом передачі ВІЛ.
- **Завдання 3.** Виміряти соціо-демографічні та поведінкові фактори серед ДПМЖ, що пов'язані із підтвердженими статевим та ін'єкційним шляхом передачі ВІЛ.

Мета та задачі дослідження (2)

- В результаті проведення цього дослідження було:
  - визначено величину помилкової класифікації між статевим та ін'єкційним шляхом передачі ВІЛ серед вперше зареєстрованих Дівчат Підлітків та Молодих Жінок (ДПМЖ) та біологічні, соціальні та поведінкові фактори, пов'язані з помилковою класифікацією;
  - класифіковано статевих партнерів ДПМЖ як джерело передачі ВІЛ на основі вивчення їх ризикованої поведінки щодо ВІЛ.

Цільові групи дослідження

- ВІЛ-позитивні дівчата підлітки та молоді жінки, яким було вперше встановлено діагноз ВІЛ у 2016-2019 роках, є **основною** цільовою групою цього дослідження.
- Їх сексуальні партнери є **вторинною** цільовою групою цього дослідження.
- Тільки ті жінки, яким встановлено діагноз ВІЛ у віці від 15 до 25 років, були розглянуті для включення в дослідження.
- Всі учасники дослідження пройшли опитування та тестування крові.
  - ДПМЖ на ВГС
  - Їхні партнери на ВІЛ та ВГС

Типи респондентів

- Індокси
  - ДПМЖ, що підтвердили статевий шлях передачі ВІЛ
  - Запрошують своїх сексуальних партнерів до дослідження
- Партнери
  - *ВІЛ ПОЗИТИВНІ ЧОЛОВІКИ*
  - Сексуальні партнери Індоксів
- Пре-Індокси
  - ДПМЖ, що НЕ підтвердили статевий шлях передачі ВІЛ
  - НЕ запрошували своїх сексуальних партнерів до дослідження

Типи респондентів (2)

- Індекси

- Ті ДПМЖ, хто мали негативний результат тесту на ВГС та декларували відсутність СІН до встановлення діагнозу ВІЛ були зареєстровані у дослідженні як Індекси. Індексів попросили направити до дослідження до 5 своїх сексуальних партнерів.
- Критерії відбору для Індексів:
  - Жіноча стать
  - Здатність надати інформовану згоду
  - Встановлено діагноз ВІЛ протягом 2016-2019
  - Негативний тест на ВГС ТА відсутність СІН до встановлення діагнозу ВІЛ
  - Вік 25 років або молодше на момент встановлення діагнозу ВІЛ
  - Реєстрація у центрі СНІД із статевим шляхом передачі ВІЛ
  - Мали щонайменше одного сексуального партнера-чоловіка з відомим ВІЛ+ статусом або невідомим ВІЛ статусом до встановлення діагнозу ВІЛ
  - Згода визначити сексуального партнера-чоловіка з відомим ВІЛ+ статусом або невідомим ВІЛ статусом, хто найвірогідніше міг бути джерелом ВІЛ інфекції
  - Згода направити сексуального партнера до дослідження (за бажанням).

Типи респондентів (3)

- Партнери

- Індокси ідентифікували партнерів як ВІЛ-позитивних чоловіків або чоловіків з невідомим ВІЛ-статусом, з якими Індокси мали сексуальні стосунки до встановлення діагнозу ВІЛ- та вказали на них, як на потенційне джерело ВІЛ-інфекції
- Партнер був ідентифікований та направлений зареєстрованим Індексом
- Всі направлені Партнери підлягали обстеженню на ВІЛ, а особи з позитивним результатом ВІЛ обстежувалися на ВГС за допомогою швидких тестів
- Тільки ті Партнери, які мали один позитивний тест на ВІЛ, були взяті у дослідження
- Критерії відбору:
  - Чоловіча стать
  - Встановлений зв'язок із Індексом
  - Здатність надати інформовану згоду
  - Позитивний результат тесту на ВІЛ під час скринінгу

Типи респондентів (4)

- **Пре-Індекси.**

- ДПМЖ пройшли опитування та тестування крові на ВГС. Кандидати, що мали позитивний тест на ВГС та/або повідомили про СН до встановлення діагнозу ВІЛ були зареєстровані як *Пре-Індекси*.
- Критерії відбору для Пре-Індексів:
  - Жіноча стать
  - Здатність надати інформовану згоду
  - Встановлено діагноз ВІЛ протягом 2016-2019
  - Позитивний тест на ВГС ТА/АБО СН до встановлення діагнозу ВІЛ
  - Вік 25 років або молодше на момент встановлення діагнозу ВІЛ
  - Реєстрація у центрі СНІД із статевим шляхом передачі ВІЛ.
- Пре-Індексам НЕ ТРЕБА визначати та направляти до дослідження своїх сексуальних партнерів.

Мережі Індексів і Партнерів

- Індекс із Партнером/Партнерами у цьому дослідженні визначається як Унікальна Мережа
- Індекс знаходиться у центрі Мережі. Тому у кожного зареєстрованого у дослідженні Партнера може бути тільки один зареєстрований у дослідженні Індекс
- У Індекса може бути декілька зареєстрованих Партнерів
- Вимоги до Мережі:
  - Партнер має бути підтвердженим (може пред'явити ідентифікаційну карту направлення) сексуальним партнером Індекса та відповідати своєму описанню Індекса
  - Один Партнер може бути направленим багатьма Індексами, але...
  - ...може бути зареєстрованим у дослідженні тільки один раз, як партнер *ТІЛЬКИ* одного Індекса.
  - Зареєстрований Індекс може направити до дослідження не більше 5 партнерів.

Вибірка (1)

- Загалом планувалось 925 респондентів
- П'ять регіонів
- Збір даних проводився у наступних 10 областях:
  - 1. Північні регіони: місто Київ, Київська область;
  - 2. Східні регіони: Дніпро, Донецьк;
  - 3. Південні регіони: Одеса, Миколаїв;
  - 4. Центральні райони: Черкаси, Житомир;
  - 5. Західні регіони: Львів, Волинь.

Вибірка (2)

- До дослідження планувалось набрати 650 ДПМЖ (Індексів та Пре-Індексів) та 275 Партнерів загалом у 10 областях.

Персонал дослідження

- Дослідницька команда кожного з регіональних сайтів складалася з регіонального Координатора, Інтерв'юера для проведення збору даних (дослідницький персонал) та Медичної сестри (медичний персонал) для проведення тестування швидкими тестами на ВІЛ та ВГС.

Проведення дослідження

- Створення бази даних респондентів без збирання персональної ідентифікуючої інформації (ПІІ)
  - Співпраця із персоналом центрів СНІД для створення бази даних респондентів дослідження (БДРД).
  - **'Split PII and Survey Data' (SPSD)** - розгрупування персональних даних і даних опитування - з метою збереження конфіденційності ПІІ на рівні СНІД центру та забезпечення анонімної участі респондентів у цьому дослідженні.
  - Персонал клініки, що має легальний доступ до ПІІ пацієнтів використовував процедури та інструменти надані дослідженням, щоби визначити респондентів та надати їхні кодовані ідентифікатори центру СНІД дослідникам без будь якого зв'язку з їх ПІІ.
  - Дослідники додавали до записів учасників дослідження ідентифікатори дослідження, щоби мати змогу вести облік учасників дослідження, а персонал центру СНІД міг проводити процедури дослідження.
  - Таким чином кожен респондент ДПМЖ мав два коди:
    - 1) код центру СНІД з яким працював Координатор, для того щоби знайти респондента у МІС
    - 2) код дослідження, з яким працював Інтерв'юер та ЦОД.

Керування Даними

- Імена, телефонні номери та інша персональна ідентифікуюча інформація не вводилися до дослідницьких форм.
- Однак, вся конфіденційна інформація (включаючи номери телефонів та облікові записи електронних скриньок) використовувалася Координаторами, які мали легальний дозвіл на доступ до записів пацієнтів, щоби контактувати із респондентами.
- Координатори підтримували контакт з респондентами як частину щоденних процедур дослідження для організації зустрічей з Інтерв'юером, але жодна частина ПІІ не була введена до дослідницької бази даних.

Керування Даними (2)

- Контроль якості даних
  - Відповідний персонал центрального офісу дослідження та Інтерв'юери відповідали за забезпечення повноти та цілісності даних.
  - У цьому дослідженні використовувалися електронні механізми введення даних та обміну даними через електронну платформу управління даними (РЕДКАП)
  - Більшість помилкових або пропущених значень змінних були виявлені негайно на регіональному та центральному рівнях і можуть бути негайно усунуті.
  - Було можливе використання паперових форм у надзвичайних випадках.

Захист Учасників Дослідження

- Протокол та інструментарій дослідження отримали дозвіл Комісії з питань Етики
- Інформована згода
  - До скринінгу та реєстрації *кожен* кандидат отримав інформаційний лист дослідження і, якщо погоджується на участь, персоналом було отримано письмову інформовану згоду.
- Компенсація
  - За участь в опитування респонденти отримали компенсацію за свій час

Результати

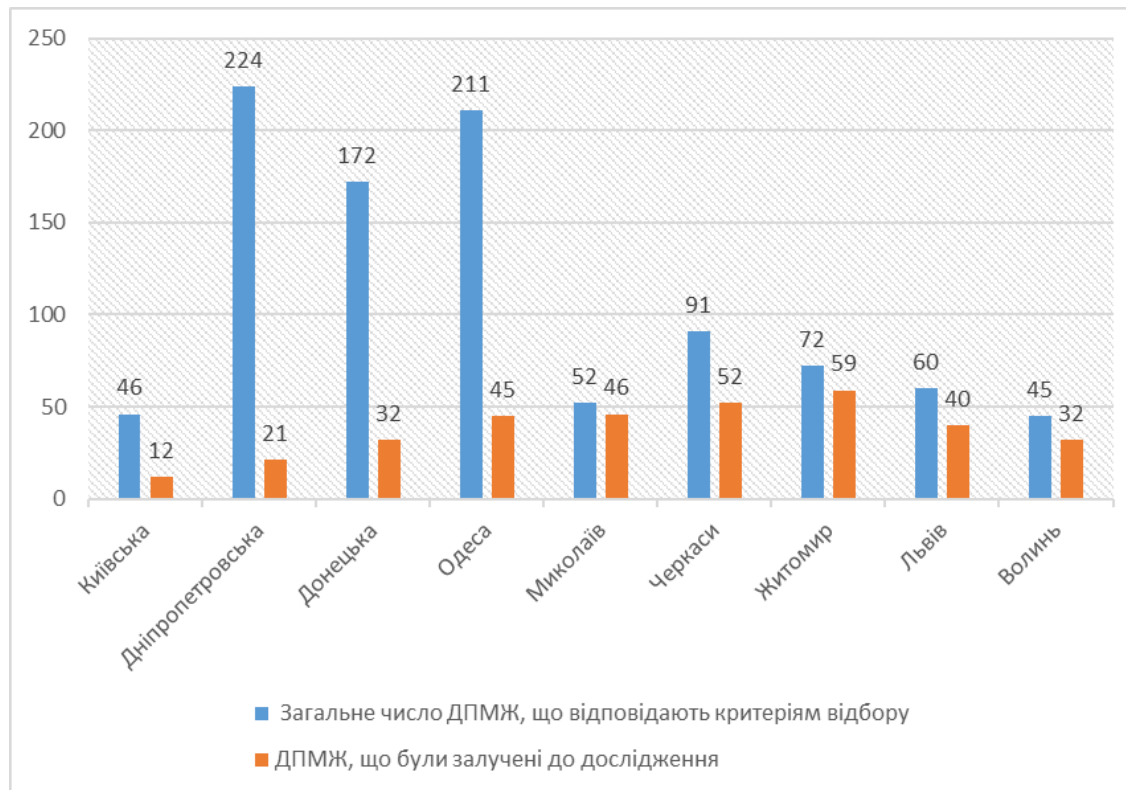
Визначення ризиків ВІЛ*

- Високий гетеросексуальний ризик – мали більше ніж 5 сексуальних партнерів **або** мали партнера ЛВНІ **або** мали партнера бісексуала (ДПМЖ) **або** мали секс із ВІЛ+ партнером **або** надавали **або** приймали комерційний секс
- Споживання ін'єкційних наркотиків (СІН) – введення ін'єкційних наркотиків хоча б один раз **або** СІН як найбільш вірогідний спосіб зараження ВІЛ **або** лікування від наркотичної залежності **або** передозування
- Нозокоміальний ризик –переливання крові або препаратів крові **або** трансплантація органів або тканин **або** лікування залежності від речовин **або** лікування передозування **або** госпіталізація з будь-якої іншої причини **або** хірургічні операції **або** гемодіаліз **або** стани, що вимагали частих ін'єкцій **або** зараження ВІЛ через медичні процедури
- Випадкові ризики –ін'єкція будь-якої речовини нестерильною голкою **або** ін'єкція немедичним працівником **або** діяльність, пов'язана із кров'ю, голками або ножами (наприклад, голковколювання, татуювання, рубцювання, інші практики) **або** повідомлення про зараження внаслідок нещасного випадку
- Ризик ІПСШ – самозвітування про наявність гонореї **або** сифілісу **або** генітального герпесу **або** інших ІПСШ

*Усі ризики визначались шляхом опитування та стосувались часу до встановлення діагнозу ВІЛ у ДПМЖ.

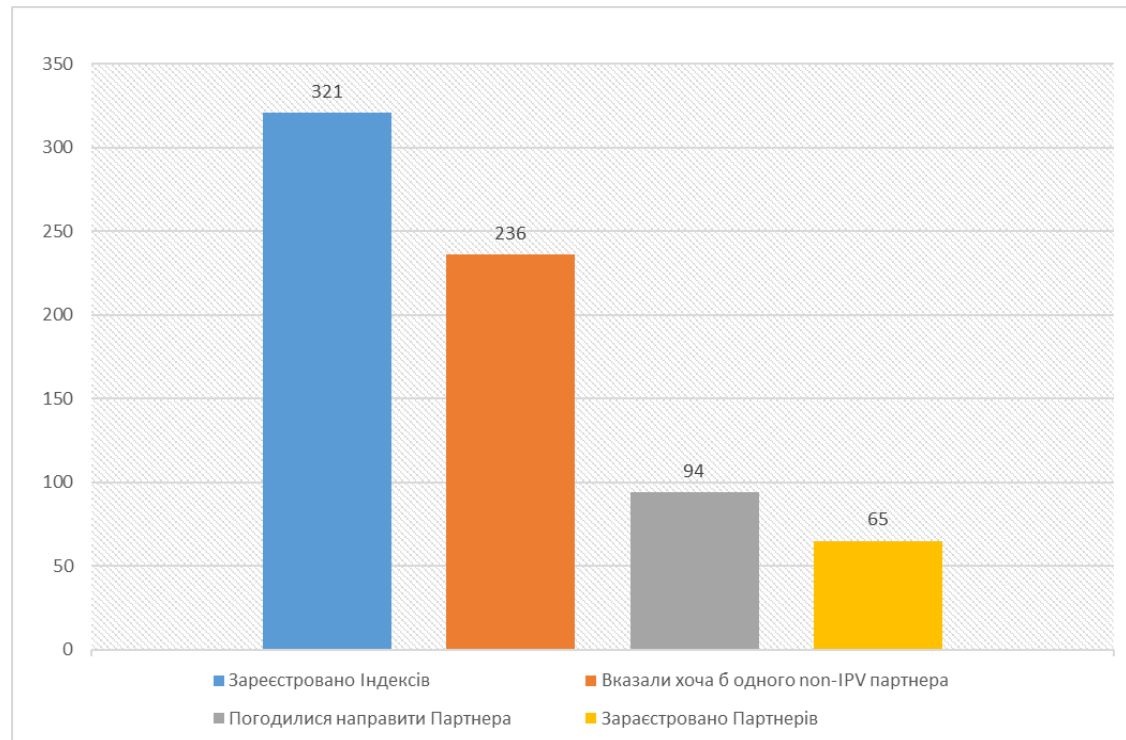
Загальні дані. Доступ до цільової групи та рівень участі у дослідженні.

- У базу даних дослідження було включено та оброблено 974 записи кандидатів ДПМЖ, що відповідали критеріям відбору.
- 339 ДПМЖ та 65 партнерів були зареєстровані у дослідженні з серпня по грудень 2020 року.
- Рівень залучення ДПМЖ до дослідження становив 35%.

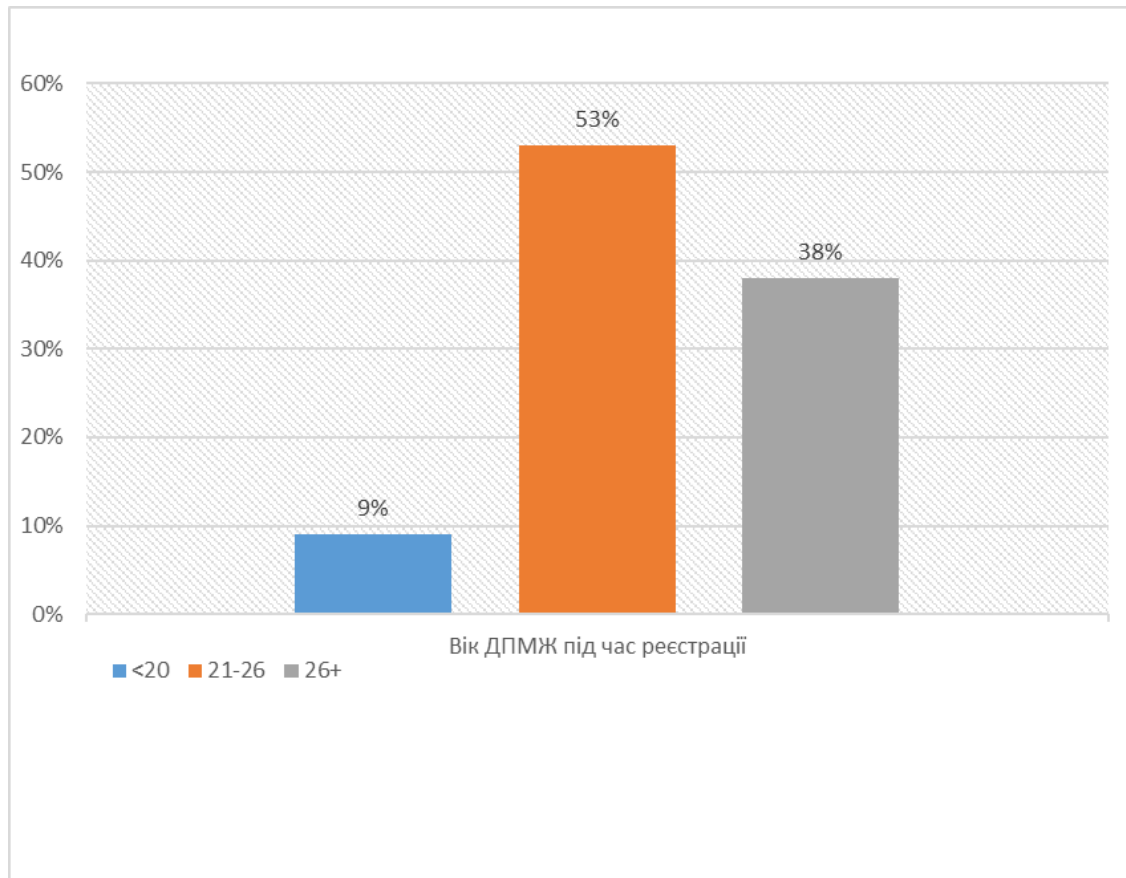

Загальні дані. Каскад залучення партнерів.

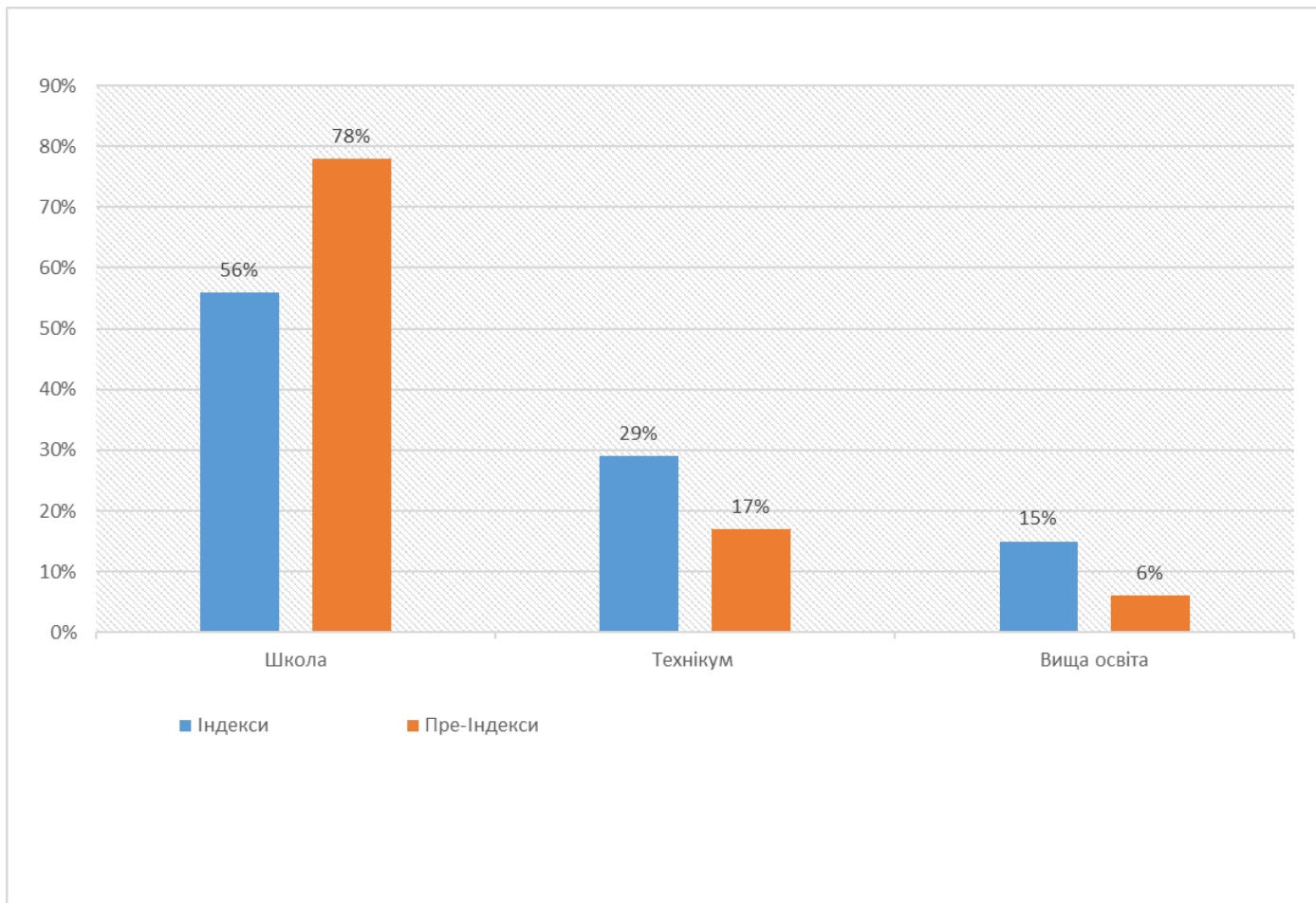
- Згідно критеріїв вибору дослідження зареєстровані ДПМЖ були розподілені на 321 Індексів та 18 пре-Індексів (3% неправильної класифікації)
- Індексів попросили направити до дослідження своїх Партнерів, що не мали історії насильства зі сторони сексуального партнера (non-Intimate Partner Violence (IPV))

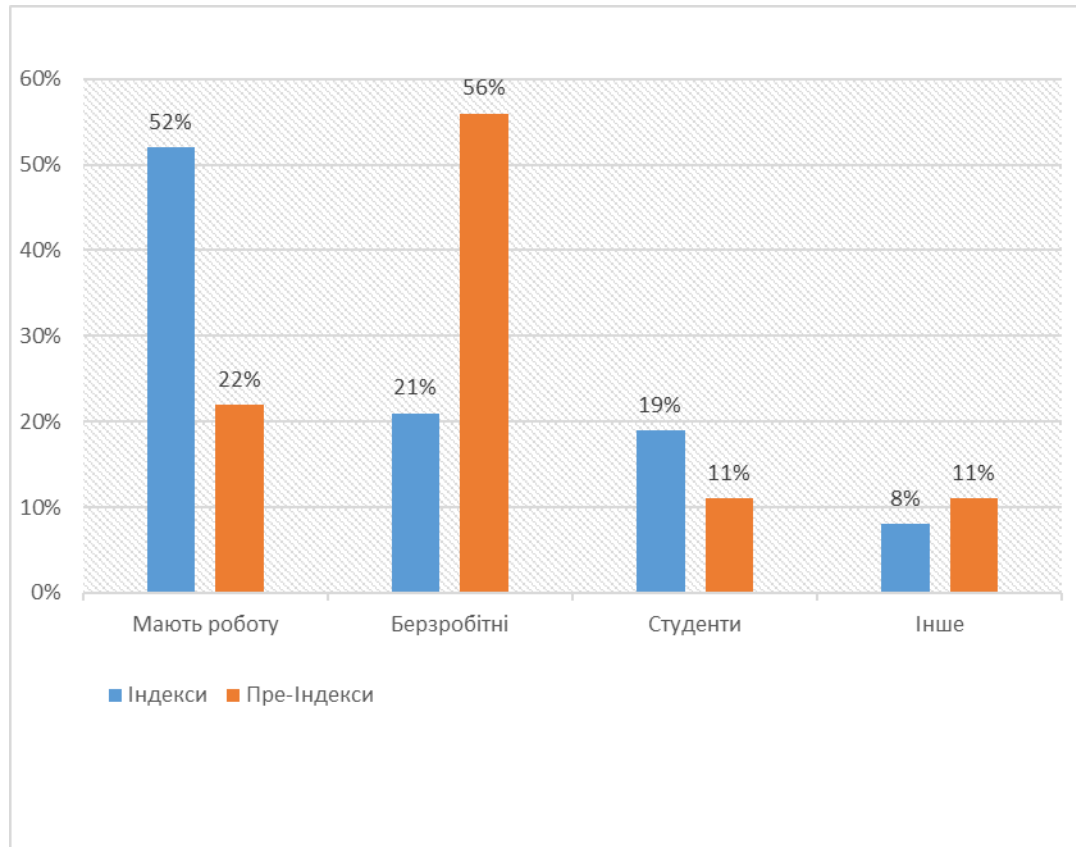
Соціо-демографічні дані. Розподіл ДПМЖ за віком.

Соціо-демографічні дані. Розподіл ДПМЖ за рівнем освіти.

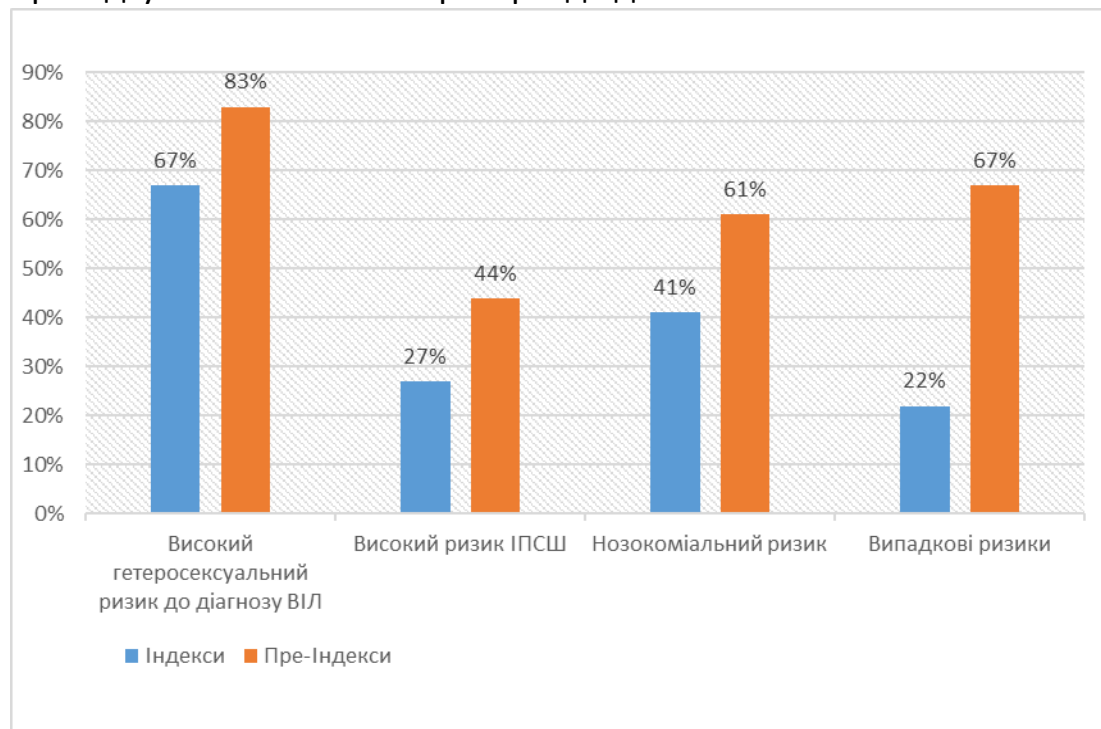
Соціо-демографічні дані. Розподіл ДПМЖ за зайнятістю.

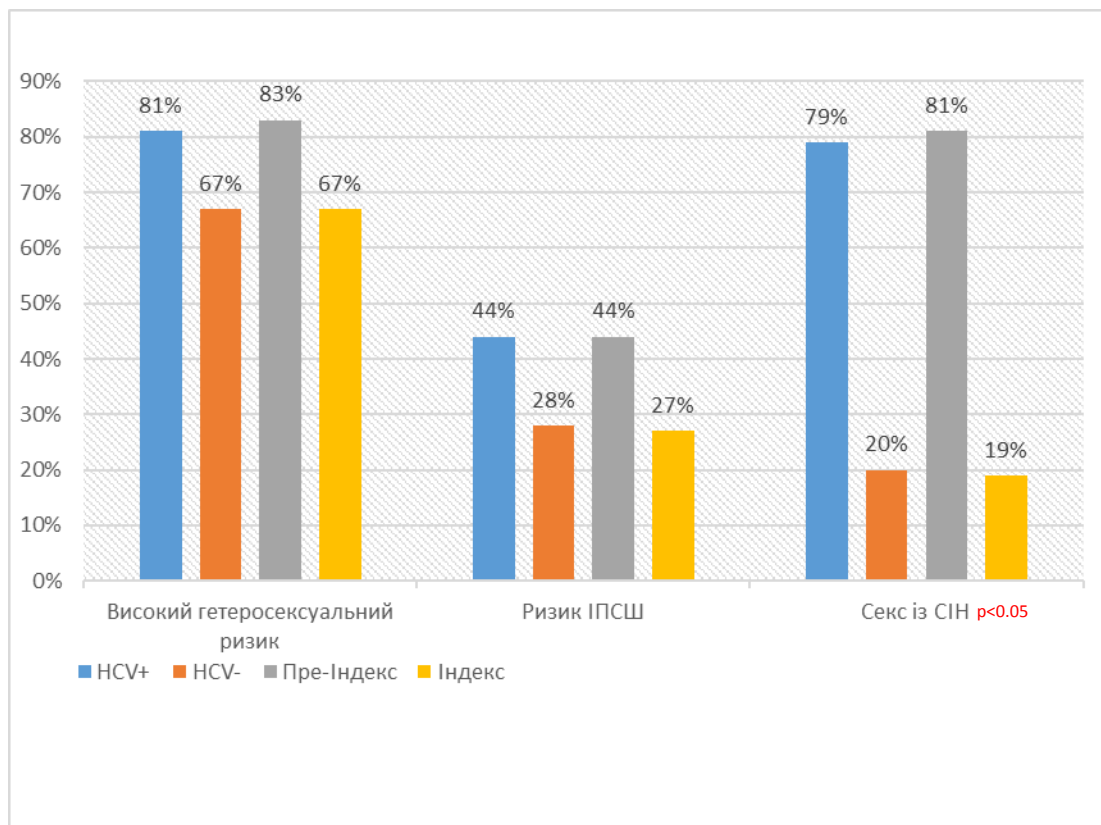
Фактори ризику ВІЛ серед ДПМЖ.

- 20% Індексів мали сексуальних партнерів ЛВНІ
- Історію IPV запитували лише у Індексів, і 13% повідомили про IPV.
- Позитивний результат тесту на ВГС мали 89% пре-Індексів і 11% пре-Індексів були негативними.
- Вживання ін'єкційних наркотиків (СІН) до діагнозу ВІЛ повідомило 56% пре-Індексів .
- 89% пре-Індексів повідомили про хоча б один гетеросексуальний контакт, а 2 пре-Індеси повідомили про відсутність статевих партнерів до діагностики ВІЛ.

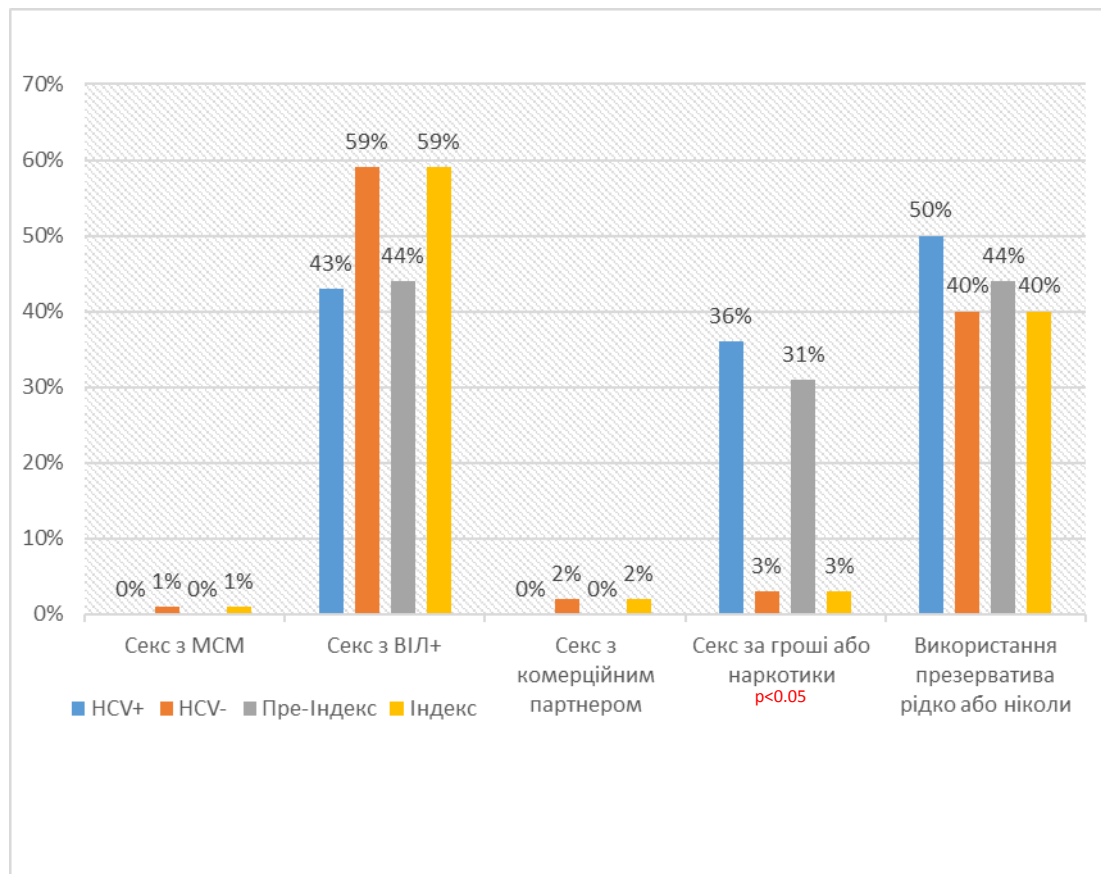

Фактори ВІЛ ризику серед ДПМЖ за ВГС статусом та статусом реєстрації у дослідженні.

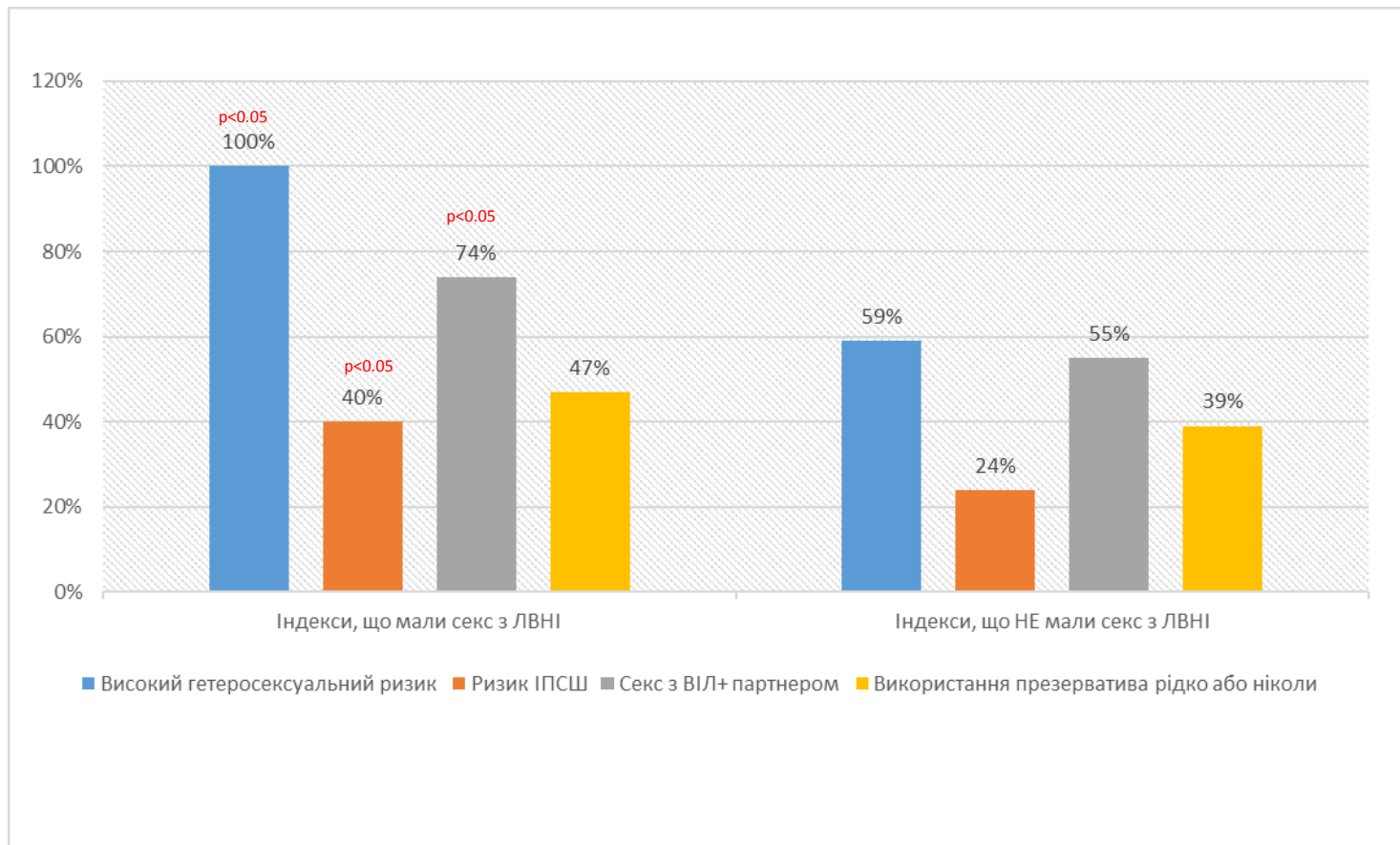
- Серед ДПМЖ ВГС+ 50% вживали наркотики ін'єкційним шляхом
- Серед ДПМЖ ВГС- 1% вживали наркотики ін'єкційним шляхом

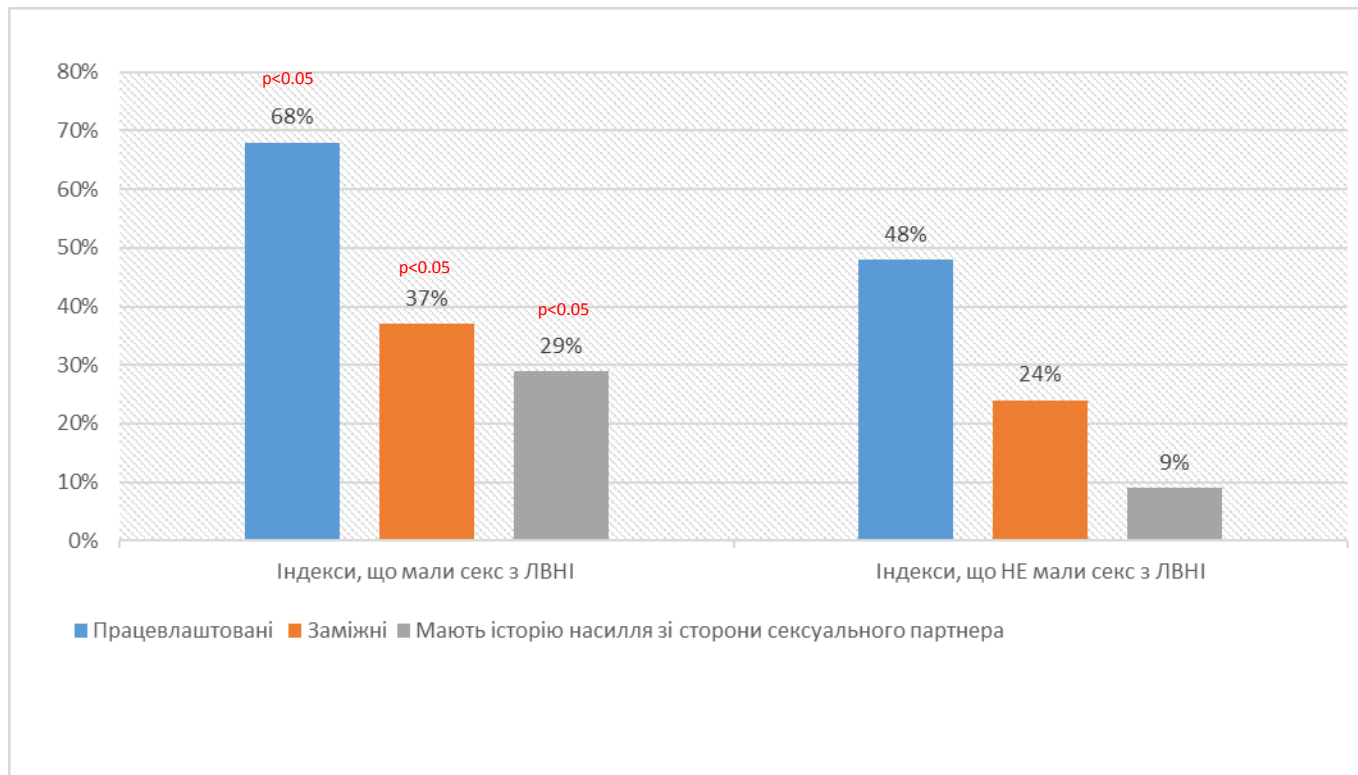
Фактори ризику ВІЛ серед ДПМЖ за ВГС статусом та статусом реєстрації у дослідженні (2).

Фактори ризику ВІЛ серед ДПМЖ за статусом сексуальних стосунків із ЛВНІ.

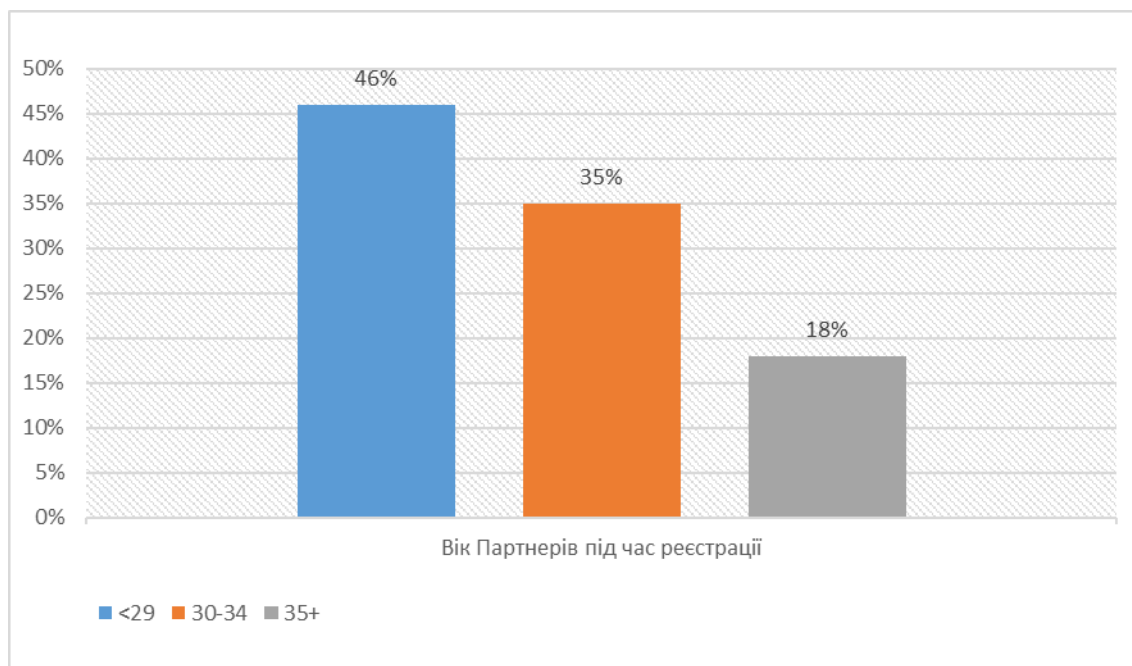
Соціальні фактори серед ДПМЖ за статусом сексуальних стосунків із ЛВНІ.

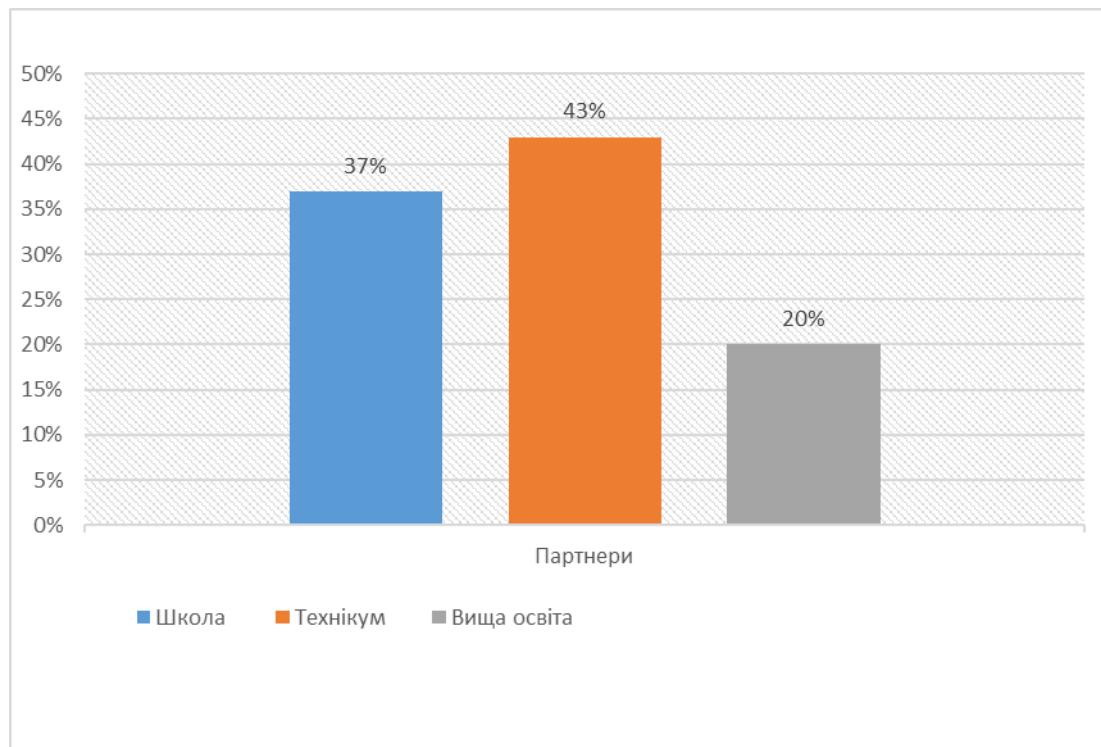
Партнери

- 38% повідомили про споживання ін'єкційних наркотиків
- Частка ВГС+ серед партнерів становила 33%
- 22% повідомили про проблематичне вживання алкоголю до встановлення діагнозу ВІЛ-інфекції у Індекса
- 71% повідомили про споживання алкоголю та наркотиків перед сексом завжди або часто
- Більше половини партнерів (51%) ніколи або рідко користувалися презервативами
- 62% мали високий гетеросексуальний ризик , а 49% - ІПСШ
- 23% партнерів не були зареєстровані у центрах СНІД на момент опитування

Соціо-демографічні дані. Розподіл Партнерів за віком.

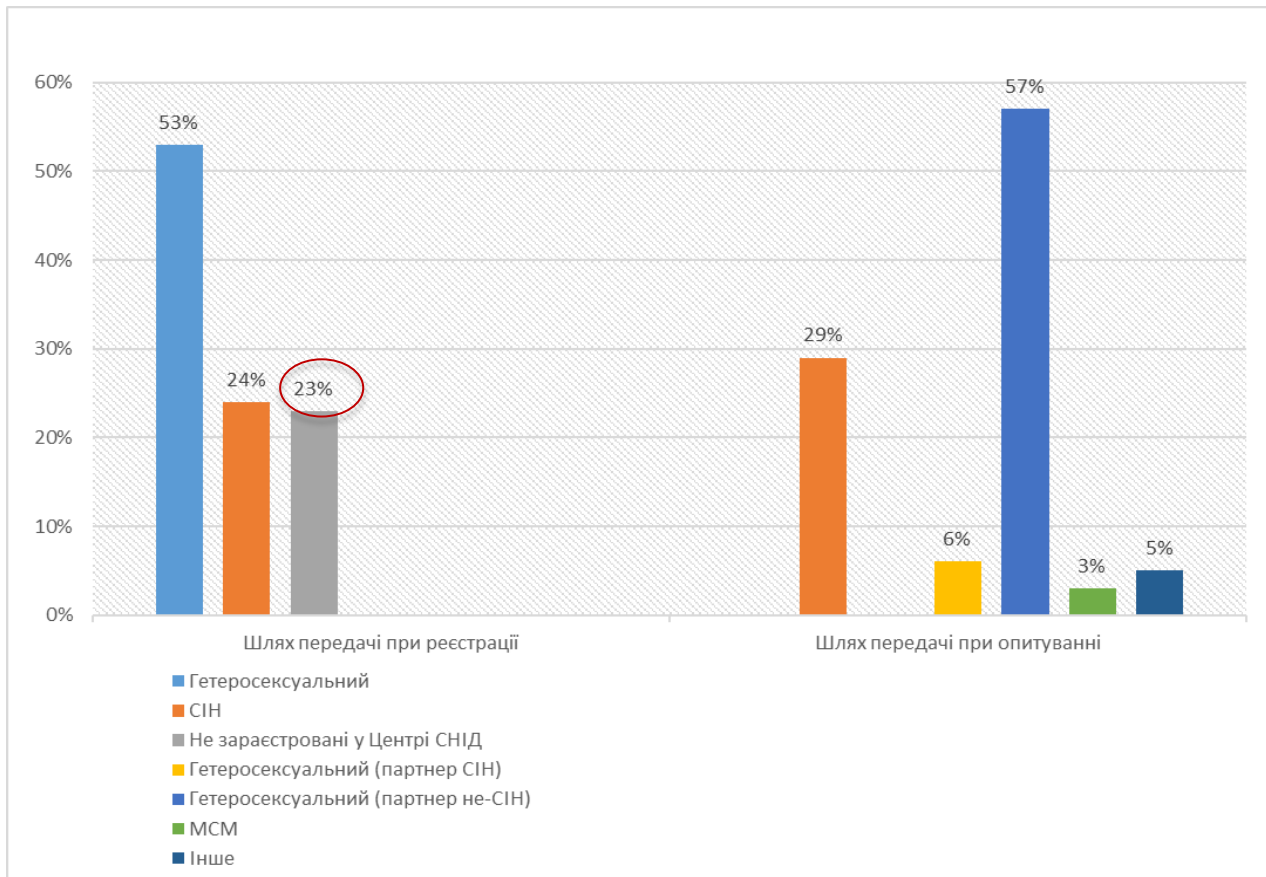

Соціо-демографічні дані. Розподіл Партнерів за рівнем освіти.

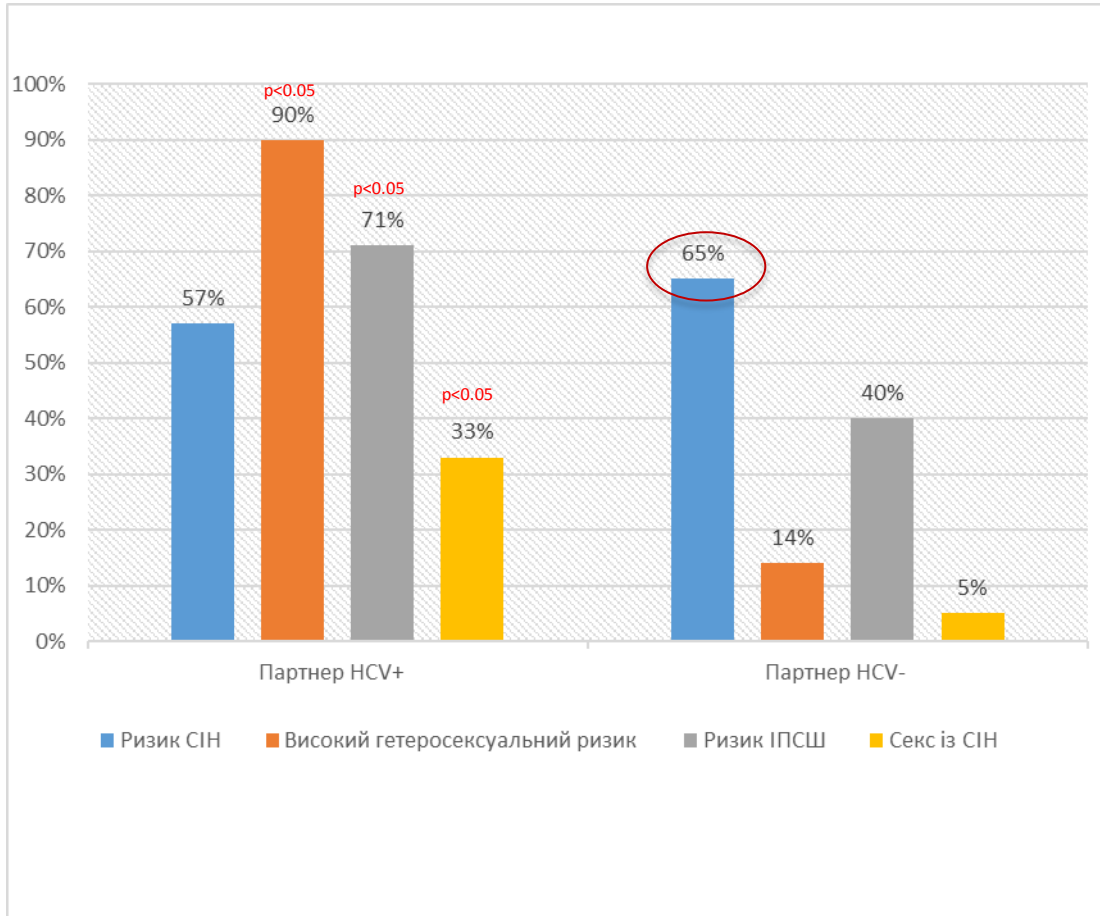

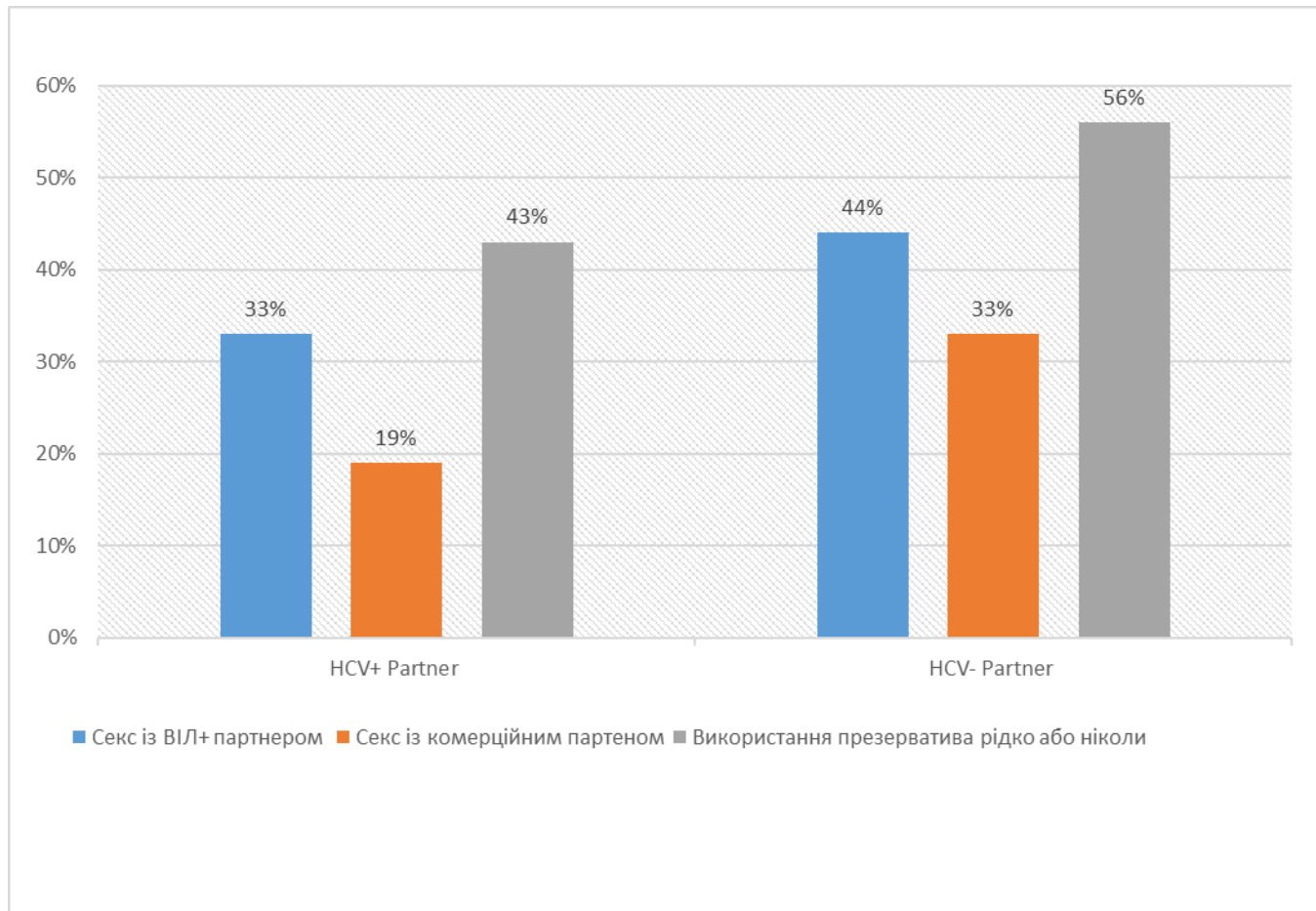
Фактори ВІЛ ризику серед Партнерів.

Фактори ВІЛ ризику серед Партнерів за ВГС статусом

Фактори ВІЛ ризику серед Партнерів за ВГС статусом.

Висновки

- 20% Індексів мають сексуальних партнерів ЛВНІ та мають високий рівень ризикованої сексуальної поведінки
- 13% Індексів повідомили про IPV
- Частка Індексів, що мають партнера ЛВНІ та повідомили про IPV, втричі вища ніж частка Індексів, що не мають партнера ЛВНІ.
- Неправильна класифікація серед ДПМЖ та партнерів незначна (близько 3%)
- Майже половина партнерів мають історію СН
- Майже чверть ВІЛ-позитивних партнерів не були зареєстровані в центрах СНІД
- Третина партнерів були інфіковані ВГС, що свідчить про вживання ін'єкційних наркотиків
- Майже усі партнери з ВГС мають високий рівень ризикованої сексуальної поведінки